

ДЕЯКІ ВІДОМОСТІ ПРО ФІКСАЦІЮ РІДКІСНИХ ВИДІВ ПТАХІВ ПІД ЧАС ВЕСНЯНОЇ МІГРАЦІЇ 2019 р. НА ТЕРИТОРІЇ ОВІДІОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

К. М. Дорошенко, С. С. Франков, В. С. Ковальчук, С. І. Ковальчук

Дана робота представлена узагальненими даними польових обліків під час весняної міграції птахів, отриманими протягом систематичних спостережень на території Овідіопольського району Одеської області.

Територія дослідження межує з Чорним морем і Дністровським лиманом, а також перетинається Дніпровським шляхом міграції птахів [7], що робить її стратегічно важливою для щорічної сезонної динаміки орнітофауни.

Спостереження тривали з 3 по 20 квітня 2019 року із застосуванням методу точкових обліків [2, 8]. За вказаний період авторами відмічено 42 види птахів, які підлягають охороні на національному та планетарному рівнях.

Червона книга України. Під час спостережень було виявлено види, які відносяться до трьох охоронних статусів. Рідкісні: види, популяції яких невеликі і які у даний час не належать до категорії «зникаючих» чи «вразливих», хоча їм і загрожує небезпека. Вразливі: види, які у найближчому майбутньому можуть бути віднесені до категорії «зникаючих», якщо продовжиться дія факторів, що впливають на їх стан. Зникаючі: види, що знаходяться під загрозою зникнення і збереження яких є малоімовірним, якщо продовжиться згубна дія факторів, що впливають на їх стан [1, 4].

Серед рідкісних відмічено 2 види: лунь польовий (*Circus cuaneus*) та орел-карлик (*Hieraaetus pennatus*). До вразливих – 2 види: лунь лучний (*Circus pygargus*) та шуліка чорний (*Milvus migrans*). До зникаючих – 2 види: пелікан рожевий (*Pelecanus onocrotalus*) та лунь степовий (*Circus macrourus*).

Європейський Червоний список. Із зазначеного списку виявлено вид, що має статус зникаючого – лунь степовий (*Circus macrourus*), який перебуває під загрозою зникнення, збереження його малоімовірне і відтворення неможливе без здійснення спеціальних заходів. Серед вразливих видів, які в найближчому майбутньому можуть бути віднесені до категорії «зникаючих», коли продовжиться дія факторів, що впливають на їх стан зафіксовано 2 види. Це: куріпка сіра (*Perdix perdix*) та шуліка чорний (*Milvus migrans*) [4].

Червоний список МСОП (IUCN). Під охорону Міжнародного союзу охорони природи (International Union for Conservation of Nature) потрапив один вид у статусі близькі до стану загрози зникнення (Near Threatened (NT)) – лунь степовий (*Circus macrourus*) [4].

Бернська конвенція. Відповідно до конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, 11 види птахів, зафіксованих на території досліджень (перепілка (*Coturnix coturnix*), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*), дрізд-омелюх (*Turdus viscivorus*) тощо), підлягають охороні (Додаток № 3), а також 31 вид – особливий охороні згідно з Додатком № 2 (жовна сива (*Picus canus*), сова сіра (*Strix aluco*), сич хатній (*Athene noctua*)) тощо [4].

Бонська конвенція. Відповідно до цієї конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин, 20 видів орнітофауни парку занесені до Додатку № 2 як вразливі (підсоколик великий (*Falco subbuteo*), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*), мухоловка білошия (*Ficedula albicollis*) тощо). Також 9 видів є зникаючими (Додаток № 1) – гуска сіра (*Anser anser*), канюк звичайний (*Buteo buteo*), орел-карлик (*Hieraaetus pennatus*) тощо [4].

Вашингтонська конвенція про торгівлю дикими видами флори та фауни, що перебувають під загрозою зникнення, відзначає 11 видів орнітофауни території досліджень як вразливі, торгівля ними повинна жорстко регулюватись (луні очеретяний (*Circus aeruginosus*) та лучний (*Circus pygargus*), шуліка чорний (*Milvus migrans*) тощо) [4].

Таким чином, результати проведеного моніторингу орнітофауни окремої ділянки басейну р. Дністер на території Овідіопольського району Одеської області дають підставу для продовження досліджень під час осінньої міграції.

Література

1. Акімов І. А. Червона книга України. Тваринний світ. Київ, 2009 р.
2. Боголюбов А. С. Изучение численности птиц различными методами. Экологический центр «Экосистема». 2002 г.: URL : <http://www.ecosystema.ru/04materials/manuals/30.htm>
3. Второв П. П., Дроздов Н. Н. Определитель птиц фауны СССР. Москва, 1980. 256 с.
4. Годолевська О., Фесенко Г. Фауна України: охоронні категорії. Довідник. Видання друге, перероблене та доповнене. Київ, 2010 г.
5. Иванов А. И., Штегман Б. К. Краткий определитель птиц СССР. Ленинград, 1978 г. 560 с.
6. Ильичев В. Д., Карташев Н. Н. Общая орнитология. Москва, 1982 г. 464 с.
7. Сезонні міграції птахів (карта). Пернаті друзі, птахи України, орнітологія. URL : http://pernatidruzi.org.ua/karta_sezonnykh_mihratsiy_ptakhiv.html
8. Современные методы исследования и охраны хищных птиц. Материалы VI Международная конференция ARRCN (Asian Raptor Research and Conservation Network, Сеть по изучению и охране хищных птиц Азии) (23–27 июня 2010 г., г. Улан-Батор, Монголия). Иркутск, 2010 г. 42 с. URL : http://nature.baikal.ru/files/550/6th-conf-ARRCN-2010_workshops.pdf
9. Фесенко Г. В., Бокотей А. А. Анотований список українських наукових назв птахів фауни України. Київ – Львів, 2002. 44 с.
10. Фесенко Г. В., Бокотей А. А. Птахи фауни України. Київ, 2002. 413 с.
11. Management Consulting Law (MCL). URL : <https://www.mcl.kiev.ua/en/>

УДК 577

ДОСЛІДЖЕННЯ КІНЕТИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ТРАНСПОРТУ ПРОТОНІВ ЗА УЧАСТЮ БІЛКА СМУГИ 3 ЕРИТРОЦИТІВ

О. І. Доценко

Мембрана еритроциту характеризується наявністю потужної системи аніонного транспорту. Основа цієї системи – білок смуги 3 (AE1), який бере участь у підтримці кислотно-лужної рівноваги і є основним структурним білком, що з'єднує плазматичну мембрану й цитоскелет. Відомо, що окислювальний стрес викликає кластеризацію мембранного білка смуги 3, і цей процес грає істотну роль в вилученні пошкоджених і старих еритроцитів з кровообігу. Кластери білка смуги 3, які утворюються у відповідь на підвищення окисного пошкодження, є основними молекулярними маркерами, що ініціюють цей процес. Модифікація взаємодії білка смуги 3 і цитоскелету приводить також до втрати здатності еритроцитів змінювати свою форму при осмотичному впливі й здобувати стійкість до гіпертонічного шоку. Зі сказаного випливає, транспортування протонів суттєво буде залежати від стану білка смуги 3.

Мета роботи полягала у застосуванні кінетичних характеристик транспорту протонів для аналізу перебудови мембрани еритроцитів під дією навколишнього середовища.

У завдання дослідження входило:

– Отримання експериментальних залежностей транспорту протонів через AE1 в еритроцитах в сульфатному середовищі.